

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ

Pplk. E. K.:

VIII. slavnostní vyřadění poručíků z vojenské akademie.

Dne 28. července t. r. byl ukončen školní rok ve vojenské akademii v Hranicích slavnostním vyřaděním nově jmenovaných poručíků.

Přesně o 9. hodině zahájil slavnost zástupce ministra národní obrany brig. gen. Vratislav Pech, přednosta presidia MNO., který v průvodu velitele vojenské akademie brig. gen. Hněvkovského a přednosta školské skupiny hl. št. (5. odděl.) pplk. Konopáska vykonal přehlídku čestné čety voj. akademiků s praporem vojenské akademie a hudbou pěš. pl. 34 a oddílu nově jmenovaných poručíků s učitelským a instruktorským sborem vojenské akademie.

Po vykonané přehlídce vyhlásil pobočník velitele vojenské akademie z Osobního Věstníku MNO., čís. 44 z r. 1929 jmenování nových poručíků, načež velitel vojenské akademie brig. gen. Hněvkovský v opravdu otcovském proslovu upozornil nově jmenované poručíky na úkoly a zdůraznil povinnosti, které je čekají v odpovědném a vážném povolání důstojníka, do něhož je dnes — po dvouleté přípravě a výchově ve vojenské akademii — propouští.

Po vykonané přísaze a zapění státních hymen vystoupil před oddíl nově jmenovaných poručíků prospěchem nejlepší absolvent z celého ročníku por. Spírk a jménem všech svých druhů poděkoval jak veliteli, tak důstojnickému sboru vojenské akademie za všechnu péči o jejich vojenské vzdělání a slíbil, že zůstanou na vždy věrni zásadám, které jim byly ve vojenské akademii vštípeny a které si odtud odnášejí.

Pak zástupce ministra národní obrany brig. gen. Vratislav Pech v krátkém a výstižném proslovu zdůraznil nově jmenovaným poručíkům vážnost důstojnického povolání. Poukázal na důležitost tradice jak v celé armádě, tak v celém důstojnickém sboru a důstojníků vojenské akademie zvláště, a slovy upřímnými a vřelými kladl nově jmenovaným poručíkům na srdce, aby se ustavičně dále vzdělávali a aby pěstovali mužný, poctivý charakter.

Celkem byli vyřadění 54 poručíci; z toho 28 pro pěší vojsko, 19 pro dělostřelectvo, 4 pro jezdectvo, 1 pro ženijní vojsko a 2 pro vozatajstvo.

Nově vyřadění poručíci z vojenské akademie nepůjdou — jak tomu bylo až dosud — po prázdninové dovolené do aplikačních škol příslušných zbraní, nýbrž po skončené dovolené nastoupí službu přímo u těch vojskových těles, k nimž byli jako poručíci vyřadění.

Tím bude jim dána příležitost, aby ihned po skončeném školení ve vojenské akademii — kde k účelům školním a výcvikovým měli k dispozici všechny podmínky a prostředky — poznali prakticky šedivou skutečnost těžké a odpovědné služby nižšího důstojníka u vojskových těles.

Jsou si jistě vědomi, že nečeká je pohodlný život, neboť denní práce od časných hodin ranních, služba denní i noční, tuhá a neustálá výchova sebe i svěřeného mužstva, jemuž musí býti nejen učitel, ale i vzory, nedává jim naděje na pohodlí a příjemnosti života. Jediné vědomí, že patří mezi ty, jimž svěřen je úkol výchovy národa k obraně svobody a úkol státi na prvních místech v boji, když bude třeba, musí v nich buditi hrdost a touhu státi se nejlepšími občany republiky. Bude však třeba zachovati si sílu idealismu v povolání tak, jak si ji mládí přineslo a neztráceti ji, ani když po nějakém čase snad trpké zklamání naleje hořkosti do života. Vše to je možné zdolati jediné

pilnou soukromou prací, v níž těmto mladým důstojníkům musí býti starší kamarádi učitelé a rádci.

Proto bude svatou povinností představených — velitelů, jakož i všech starších důstojníků u vojskových těles — aby se o tyto jim svěřené mladé důstojníky pečlivě starali, dále je vedli a vychovávali, t. j. aby jim byli nejen veliteli, nýbrž i učitelé a rádci, a to nejen ve všech odvětvích služby — zvláště v těžké a nejvyšší odpovědné úloze nižšího důstojníka jako vychovatele vojinů, obránců státu — nýbrž i mimo službu, a to jak po stránce dalšího jejich všeobecného a odborného vzdělání, tak po stránce společenského chování a vystupování.

Kromě toho než budou tito mladí důstojníci povoláni do nových aplikačních škol nebo do škol pro velitele setnin (bude organizováno různě, podle potřeby té které zbraně) bude také třeba, aby těmto důstojníkům bylo umožněno se zapracovati i ve speciálních přiděleních té které zbraně (na př. jako velitelé kulometných nebo spojovacích čet a pod.), neboť jen tak se mohou postupem času prakticky seznámiti se zvláštními odvětvími služeb nižšího důstojníka u vojskových těles jednotlivých zbraní a tím udržovati a prohlubovati vědomosti, kterých v té příčině nabyli již ve vojenské akademii.

Budou-li velitelé vojskových těles a jim přidělení starší důstojníci takto postupovati, vychovají z těchto nadšených mladých důstojníků svědomité, spolehlivé, pilné a odpovědnosti se nebojící spolupracovníky — budoucí své nástupce — a armáda v nich získá dokonalé důstojníky, odhodlané obětovati vše ve službě národa a jeho svobody.

B:

Výsledek soutěže rozepsané časopisem „Rivista d'Artiglieria e Genio“ v r. 1929.

Dne 12. června 1929 zasedala komise posuzující práce zaslané k soutěži, kterou rozepsal italský vojenský časopis „Rivista d'Artiglieria e Genio“ v lednu 1929 (viz Vojenské rozhledy, roč. X. 1929 č. 2.).

Pro soutěž důstojníků cizích armád došly čtyři práce, a to:

po jedné na 1., 4. a 6. téma pěchoty a jezdeckva

a jedna na 3. téma o dělostřelectvu.

Komise rozhodla, aby byly uděleny ze soutěže důstojníkům cizích armád tyto ceny:

1. cena práci označené heslem: „Non omnia possumus omnes“ — stříbrná medaile a L. 1500.—. Autorem práce je rumunský kapitán děl. Stefanescu;

2. cena práci „La cavalerie moderne“ — bronzová medaile a L. 500.—. Autorem je mjr. gšt. Karel Vondráček, přidělený Vojenskému archivu RČS;

3. cena práci „Activité, activité, vitesse“ — bronzová medaile. Autorem je dr. O. Regele a

4. cena práci označené heslem: „Per aspera“ bronzová medaile. Autor mjr. L. Rendulič.

(Viz Rivista d'Artiglieria e Genio, roč. 68., čís. 7.)

Škpt. Fráňa Ptašínský:

Přehled vývoje ruské rudé armády.

K prvním útvarům rudé armády je možno počítati rudé dělnické gardy, které se počaly tvořiti již v únoru 1917 za podpory výkonného orgánu komunistické strany, zvaného „Vojenka“, který připravoval bolševickou revoluci.

Tyto gardy, z nichž nejpočetnější byla petrohradská (asi 10.000) a moskevská se 3000 muži, organizovaly se pevněji v říjnu 1917, kdy byly podřízeny hlavnímu štábu petrohradského sovětu.

Pokusem o organizaci rudé armády byla též „ústřední kancelář vojenských organizací“, vzniklá v červenci 1917 po sjezdu vojáků-bolševiků všech front.

Po bolševické revoluci byl zřízen u sovětu lidových komisarů „Vojenský výbor“ v čele s Antonovem Ovsejenkem, Dybenkem a Krylenkem, který byl počátkem lidového komisariátu vojenství.

Nejdůležitějším a nejnaléhavějším úkolem komisariátu vojenství byla likvidace staré, demoralisované armády a záchrana erárního majetku. Při tomto neutešeném stavu bylo ještě nutno zadržovati postup Němců a bojovati s protirevolucí.

Z této doby pochází i dva dekrety, pro tehdejší dobu velmi charakteristické, z nichž jeden odstraňuje rozdíly mezi vojáky a důstojníky a druhý nařizuje volitelnost všech velitelů.

Rudá garda byla početně nepostačující a v některých případech se zvrhla v tlupy banditů, kteří byli postrachem celých krajů. Proto k udržení moci bylo nezbytně nutno, aby sověty postavily pravidelnou armádu.

I byly v lednu 1918 vydány komisariátem vojenství „stanovy pro organizaci socialistické armády“ a brzy potom dekretoval sověť lidových komisarů zřízení „dělnicko-selské rudé armády“.

Tato armáda byla počenná a měla se utvořiti z dobrovolníků Rusů a cizinců. Zároveň bylo utvořeno „vojenské kolegium“ pro vybudování armády, v němž byli tři členové komisariátu vojenství a dva členové hlavního štábu rudé armády. Toto kolegium mělo odbory: organizačně-agitační, výcvikový, doplňovací, správní a dopravní.

Pro letectví byla zřízena zvláštní „komise pro letectví rudé armády“.

Prvními buňkami rudé armády byly místní rudé gardy, jejichž zřizování bylo s počátku svěřováno i jednotlivcům a též i nedemoralisované části staré armády, jichž však bylo poskrovnu.

Po Rusku se rozjela sta agitátorů k náboru dobrovolníků, ale jejich úspěchy byly celkem nepatrné, neboť za tři měsíce se sehnalo jen okolo 100.000 vojáků.

Tento nezdar vedl sověty k vydání dekretu o povinné vojenské službě všech dělníků a sedláků od 18 do 40 let, čímž byla vlastně zavedena všeobecná branná povinnost, k níž měla přispěti nově zřízená guberniální, krajská a okresní velitelství.

V červnu 1918 byla povolána první výzva pěti ročníků některých politicky spolehlivých krajů na šest měsíců.

Regulární armáda nesnesla ovšem volitelnost velitelů a proto se tato volitelnost pomalu počínala rušiti.

Na velitelská místa byli nejprve povoláni dobrovolně se hlásící bývalí důstojníci, a poněvadž jich byl s počátku nedostatek, byla nařízena mobilisace bývalých důstojníků, lékařů a voj. úředníků. Každému tomuto voj. odborníku byl přidělen rovnoprávný komisař ke kontrole a k vedení politické výchovy vojska.

Sověty přikročují též k výchově vlastních, třídně uvědomělých velitelů v různých vojenských kursech a školách, z nichž akademie generálního štábu měla připravovati nové vyšší velitele.

Koncem r. 1918 byli mobilisováni bývalí poddůstojníci, regulováni nejdůležitější otázky správní, z nichž je velmi důležité zrušení hlavní intendanty a její nahrazení „hospodářským komitétem rudé armády“.

Komisariát vojenství zřizuje zvláštní operační štáb, v jehož čele stojí Nikonov. Tento štáb je však brzy nahrazen „Nejvyšším vojenským sovětem“ za předsednictví Trockého.

Velení rudé armády se soustřeďuje do „Všeruského hlavního štábu“, za jehož náčelníka je určen Stogov.

V polovici roku 1918 se stává předsedou nejvyššího voj. sovětu Boně-Brujevič a náčelníkem Rattel.

Štáb zřizuje odbory a tvoří inspektoráty jednotlivých druhů zbraní. Operační oddělení hlavního štábu a lidového komisariátu vojenství se dlouho přela o svou kompetenci a vzájemně si překážela.

„Všeruská kancelář vojenských komisarů“, zřízená v dubnu 1918, se stará o kontrolu a doplňování vojenských komisarů.

Zatím byla během r. 1918 volitelnost velitelů úplně zrušena a pracovalo se pilně o vydávání služebních předpisů a řádů.

Počalo se též formování záložních útvarů.

V září 1918 byl zrušen nejvyšší vojenský sovět a nahrazen „Revolučním vojenským sovětem republiky“ (RVS), jemuž byly podřízeny všechny ústřední orgány komisariátu vojenství.

Prvním jeho předsedou byl Trocký, vrchním velitelem byl Vacetis.

Vrchní velitel rozhodoval ve všech otázkách strategických a operačních a byl nejvyšším velitelem všech armád, jsa odpověden jen RVS. Jemu byli podřízeni velitelé front, kteří byli všichni vybráni z vojenských odborníků (býv. generálů) a měli širokou pravomoc operační i strategickou. Mohli podle svého rozhodnutí formovat armády a určovali sami velitele vyšších jednotek.

V čele armády stál „armádní revoluční vojenský sovět“, jehož členy byli kromě velitelů i zástupci RVS.

Velitelé armád byli odpovědni jen velitelům front.

Původní RVS. obsahoval:

1. ředitelství úřadů RVS.,
2. polní štáb,
3. všeruský hlavní štáb,
4. politickou správu RVS.,
5. vrchní výcvikový inspektorát,
6. vrchní inspektorát voj. školství,
7. vrchní odbor správní a
8. vrchní správu leteckou.

Nařízení RVS. byla prováděna polním štábem, zatím co se hlavní štáb staral o organizaci zápolí, o výcvik, školství a o doplňování.

Aby se mohla organizace armády lépe prováděti, byla země rozdělena na 11 vojenských okruhů (zemských vojenských velitelství), jimž veleli s počátku velitelé okruhů s dvěma přidělenými komisy, později však velitelé sami.

Odборы RVS. byly úžasně přeplněné, takže v r. 1921 v nich bylo zaměstnáno přes 10.000 pracovníků a stejný počet vojáků.

Toto přeplnění, které způsobilo značnou nepohyblivost štábů, bylo odstraněno radikální restrikcí, takže v r. 1923 zbylo zde jen asi 300 zaměstnaných.

Podle této restrikce sloučil se též polní štáb se všeruským hlavním štábem ve „Štáb RVS“.

Roku 1924 byla provedena nová reorganizace celého ústředí.

Nemilosrdnou restrikcí byly postiženy i nižší vojenské úřady guberniální, krajské a okresní.

Zavedení všeobecné branné povinnosti neposloužilo kvalitativně rudé armádě, neboť se do ní dostalo mnoho nespolehlivého živlu a úžasně se rozmohla deserce.

K frontové službě bylo používáno jen dělníků a sedláků, ostatní pak sloužili v zápolí v pracovních oddílech.

Zvláštností rudé armády bylo formování jednotek čistě národnostních (polských, německých, maďarských, lotyšských a j.) a pak zvláštních internacionálních pluků, složených skoro výhradně z bývalých zajatců z doby světové války.

Mírový početní stav rudé armády byl koncem r. 1920 asi 5½ milionu mužů, z toho však byla jen asi ¼ bojovníků.

V roce 1922 byl tento početní stav snížen na 800.000.

Po ukončení občanské války počíná se intenzivně pracovat o přechodu od soustavy kádrové k teritoriálně miliční.

Rámci nastávajících útvarů miličních mají býti dosavadní orgány demobilizovaných divísi a pluků.

Počátkem r. 1923 byly postaveny první čtyři teritoriální divise, brzy pak bylo zřízeno v oblastech politicky spolehlivých deset dalších miličních divisí.

Zavedenou povinnou brannou přípravou snažily se sověty těsně společně pracovat s průmyslem a s podniky tak, aby kasárenský výcvik mohl být omezen na nejmenší míru, jen na jakousi vojensko-politickou školu. Tuto výchovu mimo kasárny řídí v obvodu teritoriálních divisí kádry stálého politického a velitelského sboru rudé armády.

Přeměna rudé armády na systém teritoriálně-miliční se děje postupně. Z počtu všech divisí bylo na tento systém převedeno r. 1923 jen asi 20%, ale v r. 1926 bylo již teritoriálně miličních 70%.

Nynější miliční sovětská soustava zachovává rudé armádě její třídní ráz a revolučnost tím, že je doplňována jen členy strany a politicky uvědomělými občany. Je však vedena vojenskými odborníky z povolání a doplňuje se teritoriálně na základě krátkého intensivního výcviku v kasárnách a branné přípravy prováděné mimo kasárna.

Od r. 1923 budují se intensivně samostatné národnostní jednotky, takže nyní má rudá armáda kromě ruských též části zcela ukrajinské, běloruské, arménské, gruzinské, azerbejdžanské, uzbecké, kozácké, kavkazské, kalmycké, burjato-mongolské, jakutské, karelské, baškirské a tatarské.

Čistě ruské části tvoří jen asi 60% celého početního stavu.

Celkový vývoj organizace výcviku rudé armády možno rozdělit na pět období:

I. První období občanské války v letech 1918—1921, kdy starost o výcvik se soustředila ve „všeruském hlavním štábu“ a u vrchního velitele. Tehdy jsou péči „revolučního vojenského sovětu“ vycvičovány nejnutnější záložní útvary.

II. Druhé období v letech 1922—24, kdy se věnovala hlavní péče zavedení nových technických prostředků, výcviku specialistů, vojenských učitelů, školení velitelů v různých kursech a organizaci politické výchovy. V této době byly vydány první definitivní služební řády.

Zavedení nového teritoriálního systému a nedostatek zkušeností s ním měly v této periodě za následek poměrně nízkou úroveň výcviku rudé armády.

III. V třetím období od r. 1924—1926 byl organisován u pluků výcvik nižších velitelů a obrací se pozornost k výcviku jednotlivce a malých jednotek.

Vycházejí potřebné služební řády a zavádějí se pravidelné pracovní programy.

Velikou tuto práci na poli výchovném, organizačním a taktickém vykonal se zdarem „Inspektorát RKKa.“ (dělnicko-selské rudé armády), jemuž byly podřízeny inspektoráty u velitelství okruhů.

Inspektorát měl oddělení pro pěchotu, jezdeckto, dělostřelectvo, technická vojska, spojovací vojska, zásobovací sbory a sovět o výcviku.

IV. Ve čtvrté periodě od r. 1927—1928 klade se hlavní důraz na výcvik větších jednotek a na spolupráci různých zbraní.

Zároveň se v této době vydávají poslední cvičné a služební řády, stanoví se práva a povinnosti jednotlivých velitelských stupňů a projevuje se snaha o modernisaci výzbroje a vojenské techniky.

V. Pátá perioda, počínající koncem roku 1928, vyznačuje se především péčí o modernisaci výzbroje.

Byl vynalezen nový lehký kulomet, zdokonalen odlehčením těžký kulomet „Maxim“, zdokonaleno polní dělo, plynová maska a učiněny významné pokroky v radiotelegrafii.

Aby byla země nezávislá na cizině, starají se sověty o reorganizaci válečného průmyslu, který byl občanskou válkou úplně zanedbán. Poslední starostí rudé armády je řešení až dosud velmi bolestivé otázky ubytování vojska a boj s negramotností.

Veliká pozornost se věnuje letectví, jehož vzrůst je za poslední dvě léta velmi pozoruhodný.

Nynější početní stav rudé armády je asi 562.000 mužů, z nichž je asi 20% dělníků a 50% sedláků.

Politicky je v ní asi 50% členů komunistické strany a 4% komsomolců (členů komunistického svazu mládeže).

Poslední dobou bylo zřízeno 6 vojenských akademií a 5 vojenských oddělení a vysokých škol technických.

Z velitelů je již jen asi 5% bez odborného vojenského vzdělání.

Velikou zásluhu o vybudování rudé armády má revoluční vojenský sovět, který vedl až do r. 1925 Trocký, po něm pak v říjnu 1925 zemřelý M. V. Frunze.

Nynějším předsedou RVS. je K. E. Vorošilov, jeho 1. zástupcem Nušlicht, 2. zást. Kameněv, členy pak: Baranov, Bubnov, Buděnný, Ordžonikidze, Postnikov a Tuchačevský.

Ruská rudá armáda za jedenáct let svého vývoje dosáhla značné úrovně, takže se může měřit s ostatními evropskými armádami. Její slabou stránkou je dosud poměrný nedostatek moderní výzbroje. Až si rudá armáda vyřeší uspokojivě i tuto otázku, bude jistě vážným protivníkem, tím vážnějším, poněvadž počítá pro boj s novým bojovým prostředkem — politickou agitací — která může způsobit v dosavadním způsobu boje velmi značné a překvapující komplikace.

—r—:

Krise ve vojenském školství SSSR.

V poslední době je v sovětském tisku živě přetřásána otázka zvýšení celkové úrovně vojenských škol sovětských, jejichž absolventi — jak vysvítá z projevů různých vojenských činitelů — přicházejí k řadové službě s četnými nedostatky všeobecného i odborného vzdělání.

Zvýšení úrovně sovětských vojenských škol naráží na četné překážky, z nichž největší je podmínka, že uchazeči musí býti „dělnického“ původu, aniž je přihlíženo k všeobecnému vzdělání a intelektu kandidátů.

Tato podmínka, samo sebou se rozumí, velice komplikuje úlohu školy. Tak na př. normální vojenské školy s kursem tříletým až čtyřletým, určené pro výchovu velitelského (důstojnického) dorostu, musí dáti žáků nejen potřebné vzdělání v rámci velitele roty, ale i vzdělání všeobecné a politické. Diskuse vedená v nynější době o této věci vyznačuje se dvěma směry, z nichž každý je zastáván jednou skupinou sovětských vojenských činitelů.

První skupina — představitelé vojenských škol — tvrdí, že celková nepříznivá situace vyplývá z nedostatečné předběžné přípravy a z nízké úrovně žáků, přijatých do vojenských škol, takže není možno plně vyčerpatí předepsaný program učebný. Uvádí dále, že přibližně 80% žáků má sotva základní vzdělání všeobecné (znalost čtení a psaní), z nich 70% nemá vůbec předběžného základního vojenského výcviku. Navrhují tedy prodloužení školy o jeden rok, když již systém přijímání žáků nemůže býti ze zásadních důvodů měněn. Doporučují též osvěžiti učitelský sbor novými učiteli a cvičiteli tím, že by každý učitel ve škole musil vykonati určitou dobu zkušené u řadového vojska, aby se obeznámil s podmínkami a potřebami služby v jednotkách řadových.

Přivrženci druhého směru vidí hlavní zlo v špatném výběru učitelského sboru škol. Tento sbor je složen hned od počátku existence škol z poloviny z bývalých carských důstojníků, a ačkoliv již od r. 1924-25 možno pozorovati tendenci vystřídati staré carské důstojníky novými — sovětského původu, a to hlavně těmi, kteří mají zkušenosti ze sovětské občanské války, ve skutečnosti k větším změnám nedošlo. Podle dat z první poloviny r. 1928 mezi učiteli vojenských škol bylo 47% bývalých carských důstojníků. Z nich 10% ukončilo bývalou válečnou školu a ostatní carské vojenské školy (junkerské).

Obhájci druhého směru tvrdí, že celková úroveň ruských vojenských škol v posledních letech před válkou byla velice nízká, nepožadují zvýšení učebné doby o jeden rok, ale „osvěžení“ učitelského personálu, který prý nevyhovuje součas-

Příloha 1.

1:25,000.

K čl. škpt. J. Svobody: Letecká noční mapa.

1:75.000.

Příloha 3.

1:200.000 (zvětšeno).

ným vojensko-školským požadavkům a který kromě toho nemá důvěry v rudé armádě.

Krise ve vojenském sovětském školství nebyla rozřešena ani zřízením t. zv. vyšší vojensko-pedagogické školy, z níž během posledních tří let vyšlo celkem as 100 žáků — nových učitelů sovětského původu. Rovněž rozkaz z r. 1927, podle kterého bylo umožněno řadovým velitelům státi se učiteli na vojenských školách, nepřinesl nápravy, neboť řadoví velitelé projevují nechť k práci na školách.

Za těchto okolností, kdy sovětská vojenská správa trvá pevně na zásadě — zproletarisovati velitelský sbor rudé armády, bude asi těžko dosáhnouti v dohledné době zvýšení kvalit rudých velitelů.

Nepomůže asi ani „osvěžení“ učitelského sboru příchodem nových učitelů sovětského původu a snad jen prodloužení učebné doby, jak ji navrhuje první skupina, mohla by přinésti částečně zlepšení.

—r—:

Vojensko-geografická situace a branné síly severního Mandžuska.

Nedávno vypuknuvší konflikt mezi sovětským Ruskem a Čínou o východočínskou železnici, který vyvolal válečné napětí mezi oběma státy, opět obrací pozornost celého světa k „Dálnému Východu“ a především k nejsevernější části Číny, území to zvanému Mandžusko, kde se stýkají zájmy dvou obrovských říší — sovětského Ruska a Číny přímo — a nepřímě i jiných mocností, jako Japonska, Ameriky atd.

Jelikož čínská armáda nepředstavuje dosud jednotnou a zcentralizovanou sílu (jak známo, ještě do nedávna jednotlivé skupiny čínské armády vedly mezi sebou válku; teprve před krátkou dobou podařilo se nankingské vládě s generálem Čankaiškem v čele zastavit občanské boje a současně se snahami o sjednocení Číny přistoupení k sjednocování dosud mezi sebou bojujících skupin), chce podati stručný obraz vojenské situace jen onoho území Číny, totiž Mandžuska, na jejichž bedrech spočívá především vedení válečných akcí v event. válce s SSSR.

Severní Mandžusko se skládá ze dvou provincií: Ho-Lung-Kiangské a Kirinské o celkové rozloze as 1 mil. km². Na severozápadě, severu a východě území severního Mandžuska hraničí s SSSR v délce více než 3.000 km. Hranice jdou podél řek Argunu, Amuru, Ussuri, jezera Chanka a dále po výběžcích horského hřebenu Čang-Pai-Šan. Na západě sousedí Mandžusko s Vnitřním Mongolskem a Mongolskou národní republikou, na jihu s čínskou provincií Mukdenskou čili s jižním Mandžuskem.

Povrch severního Mandžuska je různorodé konfigurace: Při hranicích táhnou se mocné a málo nebo vůbec neosídlené horské hřebeny, v centru rozprostírá se nustě obydlená a úrodná Nonni-Sungarická rovina. Pohraniční horské hřebeny tvoří (viz náčrt):

1. Na severozápadě — Velký Chingan, přimykající se svojí severní částí až k hranici SSSR a svým jižním koncem daleko pronikající až do Vnitřního Mongolska. Tento horský hřeben — 1000 km dlouhý a 200—300 km široký, přetíná všechny komunikace, jdoucí ze Zabajkalska do Nonni-Sungarické roviny. Severní jeho část je lesnatá, těžko přístupná a připouští jen oddělené operace malopčetných a lehkých bojových oddílů; jižní část — na jih od východočínské železnice, má dostatečný počet cest, umožňujících akce všech druhů zbraní a použití automobilních transportních prostředků.

2. Na severu a severovýchodě — horské hřebeny Ilchurialin a Malý Chingan, táhnoucí se paralelně s pohraniční řekou Amurem. Ilchurialin v celkové délce 320 km ve větší své části vylučuje jakoukoliv možnost bojových akcí regulérní armády, postrádaje úplně cest a přechodů. Jediný průsmyk na cestě Blagověščensk-Cicikar byl upraven v poslední době a je používán pro spojení

těchto míst automobilním provozem. Hřeben Malý Chingan prostupuje skoro celý severní prostor mezi řekami Nonni, Amur a Sungari a je též velice málo přístupný jako Ilchurialin.

3. Na východě — hřeben Kentei-Alin (severovýchodní výběžek pohoří Čan-Bo-Šan), přetíná východní část východočínské železnice a má řadu dobrých cest. Všecky tyto horské hřebeny představují řadu přirozených obranných překážek, které nutno překonat při postupu od sovětské hranice do Nonni-Sungariské roviny, životního centra severního Mandžuska. Nonni-Sungariská rovina — toť nejbohatší kraj sev. Mandžuska v oblasti selského hospodářství, průmyslu a komunikačního spojení, ale bezlesá oproti horským krajům. V této rovině jsou i největší městská střediska — Charbin a Cicikar.

Řeky a jezera — všechny jsou úvodím řeky Amuru. Hlavní arterií uvnitř Mandžuska je řeka Sungari s přítokem Nonni. Řeky Amur, Argun, Usuri v pohraničním pásu jsou vodními překážkami. Plný stav vody mívají v dubnu, květnu, červenci a srpnu; v ostatní době jsou mělké. Jezer jest málo; největší — Dalajnor, Pujrnor a Chanka. Nejlepší doba pro vojenské akce je podzim a částečně jaro; zima je příliš krutá, léto deštivé.

Východočínská dráha přetíná celé severní Mandžusko od severozápadu na jihovýchod. Vzdálenosti: Pohraniční stanice Mandžuska — Charbin — 930 km;

Charbin — st. Pograničnaja — 550 km. Dráha, protínající hřeben Velkého Chinganu a výběžky hor Čan-Bo-Šan, má řadu tunelů a mostů.

Hlavními operačními směry se strany SSSR jsou: Směr Čita—Cicikar—Charbin; Blagověščensk—Sachaliang—Cicikar; Nikolsk Usurijsk—Pograničnaja—Charbin; pomocný směr: Chabarovsk—Charbin.

Nejdůležitější složkou hospodářského života Mandžuska jest zemědělství. Nonni-Sungarská rovina je obilní komorou, která vyváží i zemědělské produkty ve velkém množství. Chov dobytka je silně rozvinut v severozápadní části Mandžuska, která je známa pode jménem Bargi. Značně vyvinut jest i důlní průmysl — dobývání uhlí, železa, mědi, zlata a j.

Počet obyvatelstva v r. 1928 čítal 14.7 mil. lidí. Vzrůst obyvatelstva jde rychlým tempem a to hlavně vlivem emigračního přílivu z ostatní Číny. Hustota obyvatelstva v Kirinské provincii je 29 lidí, v Ho-Lung-Kiangské 9 lidí na 1 km². Největší hustota připadá na okolí Charbina a to 100 lidí na km², nejmenší hustota na kraj Bargi, 0.2 lidí na 1 km².

Z národnostního hlediska tvoří hlavní složku obyvatelstva Číňané, dále následují Mandžuoové, Korejci, Rusové, Japonci, mongolsko-burjatská plemena a několik desítek tisíc Chunchuzů.

Branná moc Mandžuska.

Branné síly Mandžuska tvoří vojsko t. zv. „mukdenské skupiny“. V čele jejím stojí generál Čan-Su-Liang, který je vrchním velitelem a vůdcem skupiny. Jemu podřízen je štáb v Mukdenu, plnící funkce generálního štábu i ministerstva vojenství. Štáb se skládá ze dvou departementů a několika oddělení. Čan-Su-Liangu jsou podřízeny přímo: Letectvo, mukdenský arsenál a vojensko-námořní a říční loďstvo. Centrem armády je Mukden, kde jsou koncentrovány vojenské úřady, sklady, je zde letecká základna atd.

Celkový počet mukdenské armády dosahuje nyní asi 300.000 mužů. Armáda je organisována v 40—45 pěších a jezdeckých brigádách, je vyzbrojena asi 400 kulomety, 450 bombomety a více než 400 lehkými polními a horskými děly. Jak vidno z těchto čísel, je mukdenská armáda, srovnáváme-li ji se soudobými evropskými armádami, vyzbrojena velice slabě. Avšak u porovnání s druhými skupinami čínské armády, je mukdenská armáda vybavena poměrně nejlépe. Letectvo čítá 45—50 letounů typu Breguet a Codron a jiných typů, zakoupených postupně v cizině.

Nejvyšší jednotkou v organisaci armády je brigáda, a to jak pěší, tak i jezdecká, složená obvykle ze tří pluků. Každému pěšímu i jezdeckému pluku je přidělena jedna četa kulometů a jedna četa bombometů (4—6 kulometů nebo bombometů). Tato organisace byla přijata v tomto roce po vojenské reformě, kterou byla zrušena divisní a sborová organisace v armádě.

Početní stav brigád: Pěší brigáda má 5600 mužů, jezdecká 2400 mužů, pěší pluk 1800 mužů a jezdecký pluk 750 mužů. Pro nedostatek důstojníků a materiálu mají obvykle brigády neúplný stav. Dělostřelectvo je organisováno v pluky o 24 lehkých polních a 18 horských dělech. Je k dispozici vrchního velitele a je přidělováno po 1, 2 až 3 bateriích velitelům brigád toliko v těch případech, je-li těmto svěřena zvláštní úloha na frontě, nebo když brigády tvoří kryt důležitého úseku Mandžuska (hranice SSSR).

Na jednotlivé provincie připadá tento počet vojska: Na Ho-Lung-Kiangskou 35.000, na Kirinskou 50.000 a Mukdenskou zbývajících asi 200.000.

Výzbroj armády je velice různorodá: jsou zde pušky ruské třílinejní, japonské „Arisaka“ a pušky německé; kulomety Maximův, Koltův, Hotschkisův a j.; děla: lehká ruská děla třípalcová, Kruppova 75 mm, italská horská děla a j. Tato různorodost vysvětluje se tím, že materiál byl a je ještě stále kupován v různých cizích státech. Mukdenský arsenál, ačkoliv je nejlepší v Číně, nestačí křítí potřeby armády.

Zásobování armády není uspokojivé. Jednotného zásobovacího orgánu armády není. Proto je v armádě široce uplatňován systém „samozásobení“. Toliko zbraně jsou dodávány po částech na vyžádání z mukdenského arsenálu; jinak normy výstrojního, peněžního a zaopatření in natura jsou v celku pro čínské podmínky dostatečné.

Výcvik a taktická příprava armády zdaleka nevyhovují soudobým požadavkům vojenským. Jednotného programu výcvikového není. Taktický výcvik praktikuje se stále ještě podle starého způsobu, podle starých německých a japonských předpisů a řádů. Příčinou tohoto zjevu je poměrně slabé vzdělání důstojníků i vyšších velitelů, jimž dostalo se vojenského vzdělání na vojenské škole v Mukdenu, škole to velice nízké úrovně. Je však třeba podotknouti, že mukdenské velení učinilo v poslední době množství opatření k zlepšení výcviku vojska. Čínští důstojníci jsou vysíláni za hranice (Japonsko, Francie, Amerika) a povolávání jsou zahraniční instruktoři do čínské armády. Významnou úlohu ve výcviku armády hrají bývalí ruští důstojníci a Japonci. Dobrou stránkou mukdenské armády po zkušenostech z občanské války je obrana, ve které projevila značnou houževnatost a umění.

Morální stav armády není na výši; vojsko doplňuje se dobrovolníky z nižších vrstev, kteří se dávají najímati za nízkou mzdu. Špatné materiální zaopatření vojinů je příčinou častých zběhnutí, krádeží a pod. V poslední době však i v této příčině byla učiněna některá zlepšující opatření.

Vojenské námořní a říční loďstvo mukdenské skupiny se skládá z lodí starého typu. Nejlepší z lodních jednotek mořských je křižník „Chai-ci“ s tonáží 4350 tun, s dvěma osmipalcovými děly a s 10 děly pětipalcovými. Celkem čítá toto loďstvo 10 lodí, 3 křižníky a 7 minonosek s basí v Čilijském zálivu. Říční loďstvo na řece Sungari skládá se ze 7 dělových člunů o tonáží 190–550 tun, vyzbrojených 1 dělem 120 mm a několika děly 47 mm.

Major ing. Vladimír Hájek:

Slavnostní vyřazení poručíků inženýrů.

Dne 27. t. m. byli slavnostním způsobem vyřazení ve Vojenské inženýrské koleji nově jmenovaní poručíci inženýři letectva a dělostřelectva.

Po přísaze a proslovu velitele Vojenské inženýrské koleje mjr. ing. Vladimíra Hájky, který kladl novým poručíkům na srdce, aby vždy a všude dbali jedině zájmů armády a zejména rozkvětu vojenské techniky a aby pracovali jak v oboru vojenských věd, tak i technických výzkumů k ideálu budoucího vojevůdce, spojujícího vojenský rozhled se znalostmi válečné techniky, promluvil k poručíkům brig. gen. Eliáš, který, navázav na slova velitelova, zdůraznil především důležitost pevnosti charakteru pro důstojníka, vyzýval je k pracovitosti a nenáročné práci pro armádu, a připomenul jim, že vojenská správa věnovala k jich výchově z mála prostředků, které má, vše, a proto aby jí byli vděční a svoji práci tuto vděčností dokumentovali. Poukázal na to, že vojenské povolání nemá být pro ně jen zaopatřením, nýbrž zaopatřením takovým, které stále doprovází nenáročná práce pro rozvoj armády.

Za vyřazené poručíky poděkoval por. ing. Kremla.

RŮZNÉ ZPRÁVY

Království SHS.

Velitel Bělehradu armádní generál Mirko Milisavljević mrtev. Dne 31. července zemřel armádní generál Mirko Milisavljević, velitel města Bělehradu. Ačkoliv již skoro po 30 let churavěl,

přece svou náhlou smrtí překvapil všechny své přátele.

Narozen r. 1868 v Knjaževci z vážené úřednické rodiny, vystudoval 6 tříd gymnasia v Kragujevci a potom vstoupil do vojenské akademie, právě tři